

M.COM [PART-I]**-: MANAGEMENT GROUP :-****HUMAN RESOURCE MANAGEMENT****(IDOL) (R-2015) (PAPER - I) (JAN- 2020)****[Time: Three Hours]****[Marks:100]****Please check whether you have got the right question paper.**

- N.B:**
- 1) Q 1 and Q6 are compulsory.
 - 2) Attempt any two out of the remaining four (i.e. Q no. 2 to Q no. 5 and Q no.7 to Q no. 10) in each section.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.

Section I

1. Answer **any one** of the following: **(20)**
 - a. Discuss the environmental influence on HRM practices.

OR

 - b. Discuss the tools and techniques of job analysis.
2. What are the objectives of HRM Department? **(15)**
3. Discuss the role of recruitment agencies. **(15)**
4. Describe various sources of recruitment. **(15)**
5. What are the limitations of performance appraisal? **(15)**

Section II

6. Answer **any one** of the following: **(20)**
 - a. Explain the objectives need and importance of training Programme.

OR

 - b. Discuss the need for succession planning with reference to family oriented and professionally managed enterprises.
7. Write a note on knowledge enrichment and career advancement. **(15)**
8. Explain the causes of stress on job performance. **(15)**
9. What are the challenges faced by trainer? **(15)**
10. "Work life balance is an important component of HRM". Discuss. **(15)**

[वेळ: ३ तास]

[एकूण गुण: १००]

Please check whether you have got the right question paper.

- सुचना: १) प्र.क्र. १ आणि प्र. क्र. ६ अनिवार्य आहेत.
२) प्र. क्र. २ ते प्र. क्र. ५ पैकी कोणतेही दोन आणि प्र.क्र. ७ ते प्र. क्र. १० पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
३) उजवीकडील आकडे संपूर्ण गुण दर्शवितात.

भाग-१

- प्र.क्र. १) खालीलपैकी एक प्रश्न सोडवा. (२०)
अ) मनुष्यबळ व्यवस्थापन पद्धतीवरील परिणाम करणारे वातावरणीय घटक स्पष्ट करा.
किंवा
ब) कार्याविश्लेषणाच्या पद्धती आणि तंत्रे स्पष्ट करा.
प्र. क्र. २) मनुष्यबळ व्यवस्थापन विभागाची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा. (१५)
प्र. क्र. ३) रिक्तमंटे एजन्सीच्या भूमिकेचे महत्व स्पष्ट करा. (१५)
प्र. क्र. ४) भरतीचे विविध स्रोत स्पष्ट करा. (१५)
प्र. क्र. ५) कामगिरीच्या मूल्यमापनाच्या मर्यादा स्पष्ट करा. (१५)

भाग-२

- प्र. क्र. ६) खालीलपैकी एक प्रश्न सोडवा. (२०)
अ) प्रशिक्षण कार्यक्रमांची उद्दिष्ट्ये, गरज आणि महत्व स्पष्ट करा.
किंवा
ब) कुटुंबकेंद्रीत व्यवसाय आणि व्यावसायिकरीत्या व्यवस्थापन होणाऱ्या व्यवसायांच्या संदर्भात, उत्तराधिकारी नियोजनाची गरज स्पष्ट करा.
प्र. क्र. ७) “ज्ञान सक्षमीकरण आणि कारकीर्द प्रगती” ह्या विषयावर टीप लिहा. (१५)
प्र. क्र. ८) कामगिरीवर परिणाम करणाऱ्या ताणतणावाची कारणे स्पष्ट करा. (१५)
प्र. क्र. ९) प्रशिक्षकांसमोरच्या समस्यांची चर्चा करा. (१५)
प्र. क्र. १०) “कार्य-वैयक्तिक आयुष्यातील समतोल हा मनुष्यबळ व्यवस्थापनातील महत्वाचा घटक आहे. स्पष्ट करा.” (१५)
